

Innst. O. nr. 9

(2007-2008)

Innstilling til Odelstinget frå familie- og kulturkomiteen

Ot.prp. nr. 5 (2007-2008)

Innstilling frå familie- og kulturkomiteen om lov om endringar i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (handheving av forbodet mot pyramidespill)

Til Odelstinget

1. SAMANDRAG

1.1 Hovudinnhaldet i proposisjonen

I proposisjonen føreslår Kultur- og kyrkjedepartementet lovendringar som gir auka fullmakter til Lotteritilsynet ved handheving av forbodet mot visse pyramideliknande omsetningssystem i lotterilova § 16. I praksis vert det føreslått å gi Lotteritilsynet uttrykkeleg lovheimel for gransking og synfaring i høve til selskap og personar som kan mistenkast for å drive ulovleg pyramideverksemd. Det vert også føreslått at Lotteritilsynet skal kunne krevje skriftleg stadfesting på at påviste overtredingar vil opphøre.

Forslaget vert framsett for å sikre at Lotteritilsynet er kompetent til å fungere som tilsynsorgan i samsvær med dei krav som vert stilt i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2006/2004 (27. oktober 2004) om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for handheving av forbrukervernlovgiving (samarbeidsforordninga). Det vert teke sikte på å innføre dei føreslåtte endringane innan 12. desember 2007.

Samarbeidsforordninga set som vilkår at alle EØS-land etablerer offentlege kontrollorgan for handheving av lovgiving som beskyttar forbrukarane sine interesser, og at det vert etablert eit forplikande samarbeid mellom desse over landegrensene.

Formålet med forordninga er å nedkjempe grenseoverskridande lovbrøt mot forbrukarane sine kollektive interesser og oppnå ein velfungerande indre

marknad, samt å skape tilstrekkeleg tillit til marknaden mellom dei ulike aktørane.

Samarbeidsforordninga er inkorporert i marknadsføringslova § 9 h første ledd og er gjennomført i norsk rett frå 1. mars 2007.

Barne- og likestillingsdepartementet har oppnemnd Forbrukarombodet, Luftfartstilsynet, Medietilsynet, Statens legemiddelverk og Sosial- og helsedirektoratet som vedkommande myndigheit etter forordninga på sine fagområde, jf. marknadsføringslova § 9 h andre ledd og forordninga artikkel 4 nr. 1. Forbrukarombodet er også oppnemnd som sentralt kontaktorgan i Noreg for ivaretaking av forordninga.

Barne- og likestillingsdepartementet har i brev av 3. november 2006 tatt initiativ til at også Lotteritilsynet skal verte oppnemnd som vedkommande myndigheit ved handheving av forbodet mot visse pyramideliknande omsetningssystem.

I praksis vil ei slik oppnemning som "vedkommande myndigheit" medføre at Lotteritilsynet kan sende førespurnad til andre handhevingsmyndigheter i nettverket som vert etablert gjennom forordninga (gjennom Forbrukarombodet som sentralt kontaktorgan) for å få stansa ulovleg pyramidespillverksemd som har sitt utspring i andre EØS-land og som rammar norske forbrukarar. Tilsvarende vil Lotteritilsynet veære forplikta til å assistera utanlandske handhevingsmyndigheter i nettverket med å stoppe pyramidespillverksemd som har sitt utspring i Noreg, men som rammar forbrukarar i andre EØS-land.

1.2 Departementet sine vurderingar

Alle høyringsinstansane som har kome med realitetsmerknader, er positive til at Lotteritilsynet vert oppnemnd som vedkommande myndigheit til å handheve forbodet mot pyramidespill etter samarbeidsforordninga.

Heimelen til å foreta kontrollundersøkingar vil vere eit nyttig reiskap for å sikre tilsynet tilgang på opplysningar i saker der det er rimeleg mistanke om brot på lotterilova § 16. Denne føresegna vil også kunne avlaste politi- og påtalemyndigheitene i desse sakene. Dersom det er ønskeleg å gjere beslag, vil likevel dette måtte følgje dei ordinære reglane i straffeprosesslova.

Det er departementet si oppfatning at gransking og synfaring gir kontrollmyndigheita tilgang til å sjå og lese dokumentasjon på staden der kontrollen vert gjennomført. Det bør også vere høve til å ta kopi av dokumentasjon som er interessant. Dersom dokumentasjon og funn som vert gjort i seg sjølv skal takast med for vidare undersøking, krev dette enten samtykke frå den som blir kontrollert, eller vedtak om beslag etter straffeprosesslova, noko som krev bistand frå politiet. Som ledd i granskinga på staden bør kontrollorganet kunne krevje fullt innsyn i elektronisk lagra informasjon. Kontrollorganet bør kunne kopiere slik informasjon over på eige elektronisk lagringsmedium slik at informasjonen kan medbringast for vidare gransking.

Enkelte høyringsinstansar ber om presisering av kva type lokale som skal vere omfatta av høvet til å gjennomføra kontrollundersøkingar. Etter departementet si vurdering bør ordlyden reknast å omfatte ikkje berre forretningslokale, men også privatadresser.

Ingen av høyringsinstansane stiller seg negative til at Lotteritilsynet får heimel til å innhente opphørstilsegn ved mistanke om verksemd i strid med lotterilova § 16.

For å oppfylle samarbeidsforordninga sine krav er det tilstrekkeleg at dei utvida heimlane berre gjeld for saker som gjeld pyramidespill som vert tilbode over grensene innanfor EØS-området. Departementet finn på bakgrunn av dei innkomne høyringsmerknadene at det er tenleg at lovendringane vert gjort generelle, slik at Lotteritilsynet kan foreta kontrollundersøkingar og avkrevje skriftleg opphørstilsegn, uavhengig av om overtredingar av lotterilova § 16 er grenseoverskridande.

2. MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Gunn Karin Gjøl, Britt Hild-

eng, Espen Johnsen og Tove Karoline Knutsen, frå Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, frå Høgre, Olemic Thommessen, frå Sosialistisk Venstreparti, May Hansen, frå Kristeleg Folkeparti, leiaren May-Helen Molvær Grimstad, frå Senterpartiet, Trond Lode, og frå Venstre, Trine Skei Grande, er samd med Regjeringa sitt forslag til endringar i lotterilova og har elles ingen merknader.

3. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjere slikt

vedtak til lov

om endringar i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (handheving av forbodet mot pyramidespill)

I

I lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. vert følgjande endringar gjort:

Lovas tittel skal lyde:

Lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (*lotteriloven*)

Kapittel III overskrifta skal lyde:

Kapittel III. Lotterivirksomhet. Sanksjoner

§ 12 nytt fjerde ledd skal lyde:

Når det er rimelig grunn til mistanke om overtredelse av § 16, har kontrollmyndigheten adgang til å gjennomføre slik gransking og besiktigelse som den finner nødvendig.

§ 16 nytt fjerde ledd skal lyde:

Lotteritilsynet kan kreve skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at overtredelse av første og andre ledd skal opphøre.

II

Lova gjeld frå den tid Kongen fastset.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 20. november 2007

May-Helen Molvær Grimstad

leiar og ordførar